

Älgstammen i Västerbotten Nordöstra ÄFO

Vintern 2014/2015

RESULTATBLAD 09
2015

Svensk Naturförvaltning AB har gjort en beräkning av älgstammens storlek och sammansättning i Västerbottens läns Nordöstra älgförvaltningsområde. Uppgifterna kan fungera som ett stöd i det lokala älgförvaltningsarbetet för planering och utvärdering av avskjutning.

För att effektivt kunna styra utvecklingen av en älgstam krävs tillförlitliga demografiska data, det vill säga uppgifter på älgarnas antal, kön, ålder och hemvist.

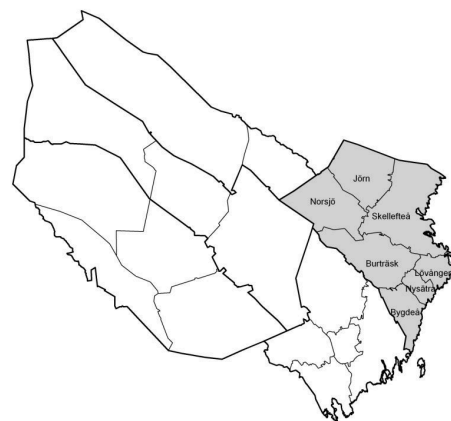
Med statistik från avskjutning och Älgobs kan man göra en beräkning hur stammen sett ut vid jaktstart samt efter jakt för de år man har statistik för. I Västerbotten där älgen vandrar mellan sommar och vinterområden blir beräkningen efter jakt en beskrivning av vintertäthet före vandring. Hur älgarna fördelar sig under hög- och senvintern kan vi inte på detta sätt riktigt uttala oss om. Vi vet dock, genom olika flyginventeringar som genomförts, att tätheten i ett område kan vara både högre och lägre än det som vi anger som täthet efter jakt.

Inventeringar som skattar antal älgar före jakt kan bidra till att göra beräkningarna säkrare. I områden där älgar säsongsvandrar över gränsen innebär det att en skattning av sommarstammen är nödvändig. I vandringsområden har emellertid även skattningar av vinterstammen ett stort värde då det kan vara av betydelse att känna till stammens storlek och utbredning på högvintern inte minst för att identifiera kopplingen mellan skador på tall och älg.

En beräkning av stammen utifrån avskjutningsstatistik och Älgobs förutsätter att det finns data insamlade från en serie av år, att mängden data är av en viss storlek, och att data samlats in på ett korrekt och konsekvent sätt. Viktigt att tänka på är att beräkningarna aldrig blir bättre än kvaliteten på indata. Inkonsekvent insamling av älgobs eller felaktig rapportering av skjutna älgar etc. innebär således en risk för att bilden av hur älgstammen har förändrats över tiden och hur den ser ut idag blir missvisande.

Resultat i denna redovisning kan skilja sig något från vad som går att läsa ut i föregående års rapporter. Detta eftersom analyserna utförts med tillägg av senaste årets Älgobsdata och avskjutningsstatistik. *Tidigare redovisad utveckling har alltså återanalyserats, nu med fler och nya data. Detta är ett exempel på en adaptiv process.*

I rapporten redovisas dels ett resultat för hela älgförvaltningsområdet (ÄFO) och dels ett resultat för respektive jaktvårdsområde (JVK). Resultatet för ÄFO är fristående och kan därför skilja sig något från summan av respektive JVK.

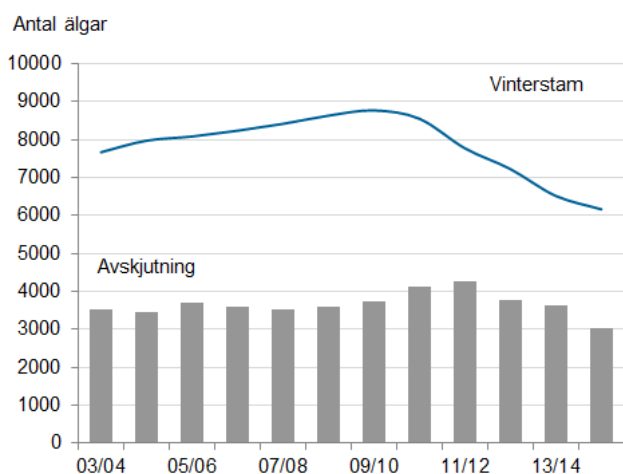

Figur 1. Västerbottens län med avgränsningar för ÄFO (tjock svart linje) och jaktvårdskretsar (tunn svart linje). Jaktvårdskretsar tillhörande Nordöstra älgförvaltningsområdet (ÄFO) indikeras med grå bakgrund.

NORDÖSTRA ÄFO

Tabell 1. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	9202	6167	8731
Älgar per 1000 ha	9,5	6,4	9,1
Areal (ha)	963 697	963 697	963 697
Tjurar	2211	1384	2078
Kor	4191	3357	3978
Kalvar	2800	1426	2676
Kalv per ko	0,67	0,42	0,67
Könskvot	35%	29%	34%

Figur 2. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

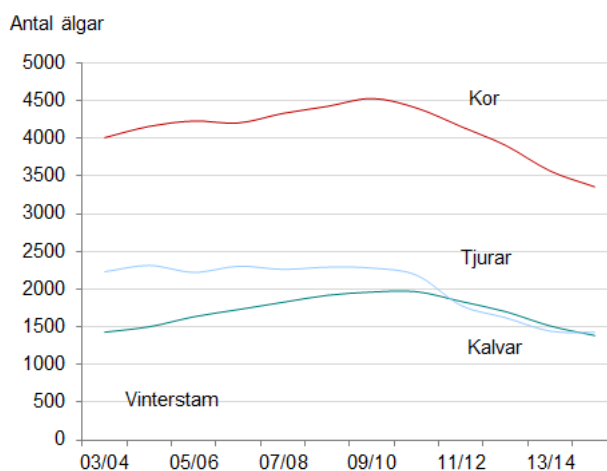
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 3. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

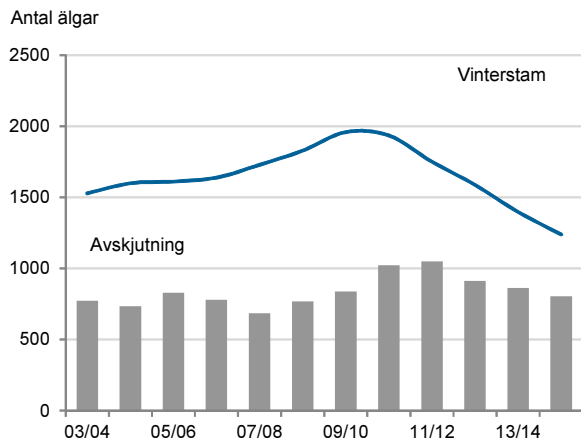
Kommentarer

- Ingående jaktvårds-kretsar uppvisar sinsemellan något olika utvecklingsmönster. Nästan alla har dock en nedgång av antal älgar i stammen gemensamt. Sammantaget uppvisar därmed stammen också en nedåtgående trend.

BURTRÄSK JVK

Tabell 2. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	2043	1238	1833
Älgar per 1000 ha	10,8	6,6	9,7
Areal (ha)	188 435	188 435	188 435
Tjurar	444	252	384
Kor	948	722	850
Kalvar	651	264	599
Kalv per ko	0,69	0,37	0,71
Könskvot	32%	26%	31%

Figur 2. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

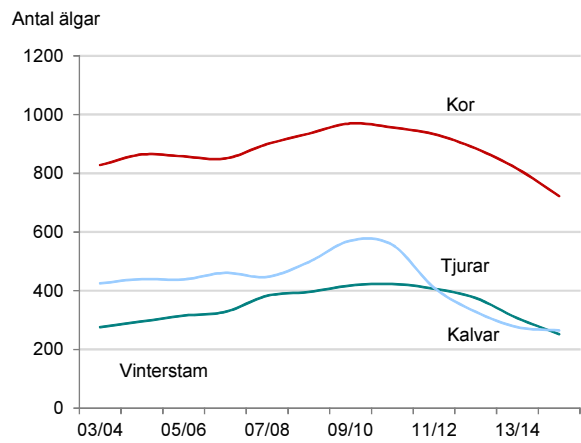
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

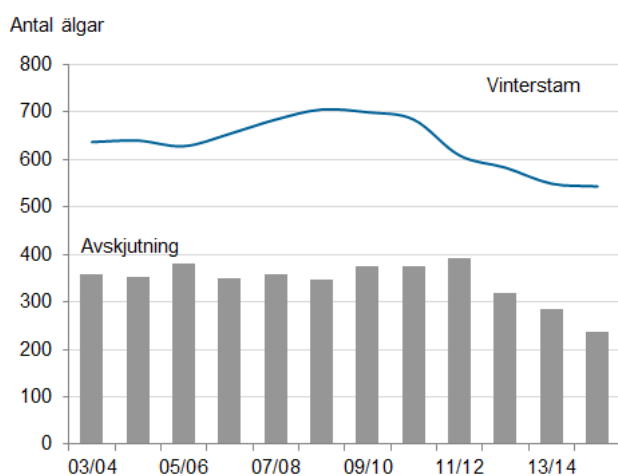

Figur 3. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

BYGDEÅ JVK

Tabell 3. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	781	544	768
Älgar per 1000 ha	9,1	6,3	8,9
Areal (ha)	83 631	83 631	83 631
Tjurar	190	133	199
Kor	351	278	336
Kalvar	240	133	233
Kalv per ko	0,68	0,48	0,69
Könskvot	35%	32%	37%

Figur 4. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

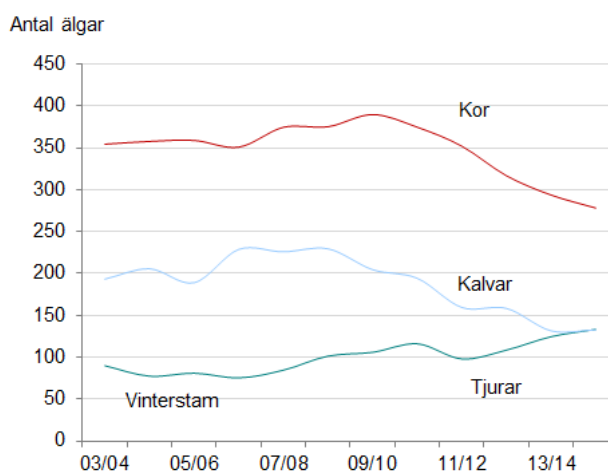
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 5. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

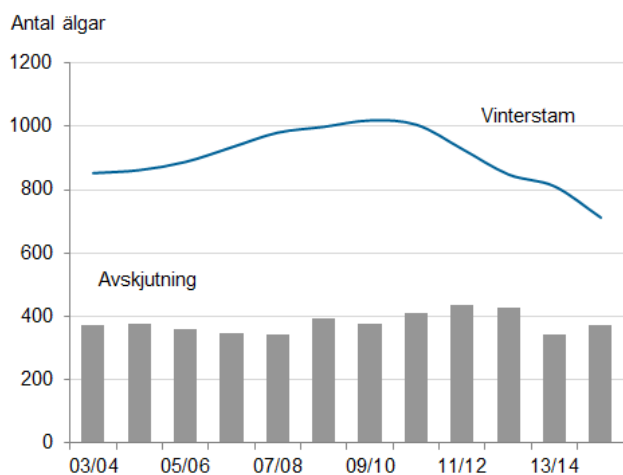
Kommentarer

- Stammen har, trots en minskad avskjutning minskat i storlek. Orsaken är en kombination av hög andel kor i avskjutningen och att korna, relativt tidigare, burit fram få kalvar.
- För tillfället verkar antalet som skjuts balanseras mot antalet i tillväxten.

JÖRN JVK

Tabell 4. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	1083	712	949
Älgar per 1000 ha	6,7	4,4	5,9
Areal (ha)	161 042	161 042	161 042
Tjurar	266	157	227
Kor	526	415	469
Kalvar	290	139	253
Kalv per ko	0,55	0,34	0,54
Könskvot	34%	27%	33%

Figur 6. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknat älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

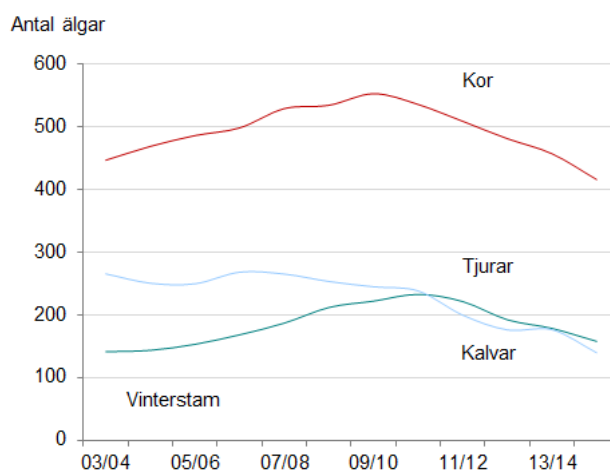
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 7. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- Avskjutningen har gått ned men stammen faller likväl. Förklaringen ligger i att antalet kalvar per ko har stadigt minskat (från över 0,70 till knappt 0,55) och detta tillsammans med färre kor i en minskade stam (figur 7).

LÖVÅNGER JVK

Tabell 5. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015. Före 2013 var registrerad jaktmarksareal drygt 56 000 ha.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	456	324	465
Älgar per 1000 ha	9,5	6,7	9,7
Areal (ha)	48 008	48 008	48 008
Tjurar	99	54	100
Kor	214	178	219
Kalvar	143	92	147
Kalv per ko	0,67	0,52	0,67
Könskvot	32%	23%	31%

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

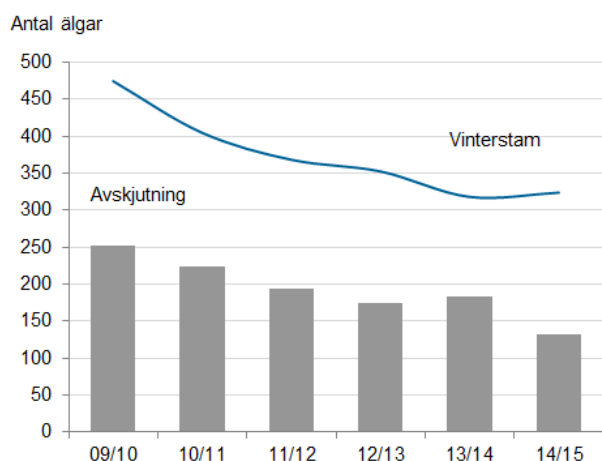
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

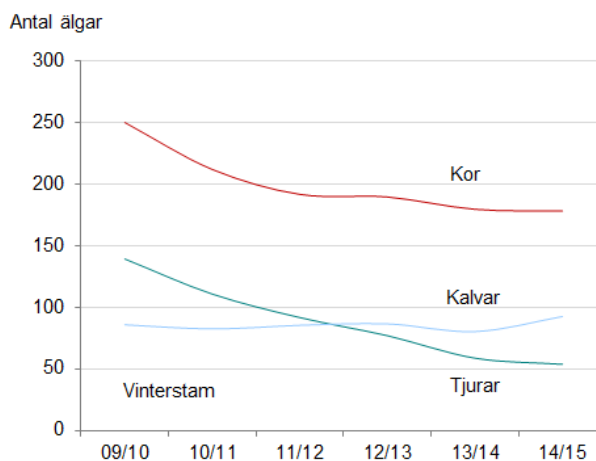
Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 8. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Figur 9. Antal älgdjurar (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

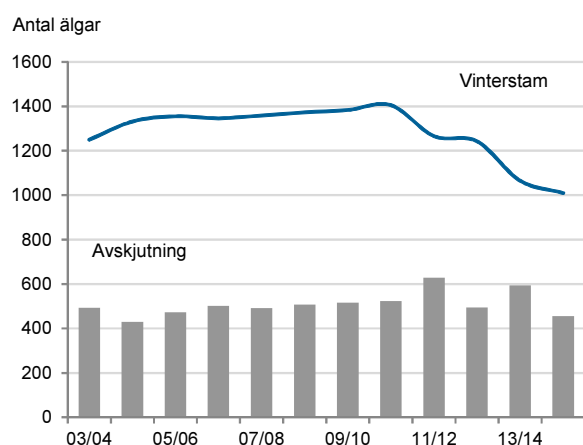
Kommentarer

- Då registrerad areal för jaktvårdskretsen sista två åren varit lägre än tidigare har avskjutning standardiserats till arealen 2014.
- En minskad avskjutning har fått en stam på nedgång att plana ut. Och till skillnad från förvaltningsområdet i stort har reproduktionen legat på en jämn nivå de sista fyra åren vilket har bidragit till denna utveckling.

NORSJÖ JVK

Tabell 6. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	1465	1009	1418
Älgar per 1000 ha	8,6	5,9	8,3
Areal (ha)	170 620	170 620	170 620
Tjurar	356	208	323
Kor	694	564	671
Kalvar	416	238	424
Kalv per ko	0,60	0,42	0,63
Könskvot	34%	27%	32%

Figur 10. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

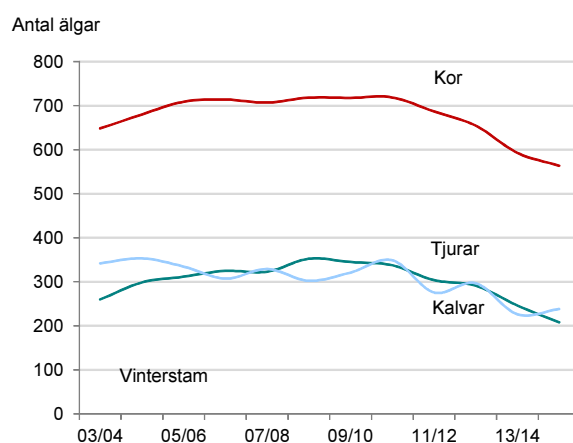
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 11. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- Ett par år med ökat jaktuttag, en högre andel kor i avskjutningen och en lägre reproduktion har lett till att vinterstammen minskat i storlek sedan 2010.
- Om antalet kalv per ko inte avviker från det normala säger en försiktig prognos att stammen fortsätter nedåt (tabell 6).
- Älgobsdata för Norsjö jaktvårdsrets håller ovanligt hög kvalitet, t ex stabilt och liten variation i anta mantimmar, vilket bland annat innebär att modellberäkningar ger säkrare resultat.

NYSÄTRA JVK

Tabell 7. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	476	307	483
Älgar per 1000 ha	11,3	7,3	11,5
Areal (ha)	42 024	42 024	42 024
Tjurar	82	56	90
Kor	213	171	209
Kalvar	181	80	184
Kalv per ko	0,85	0,47	0,88
Könskvot	28%	24%	30%

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

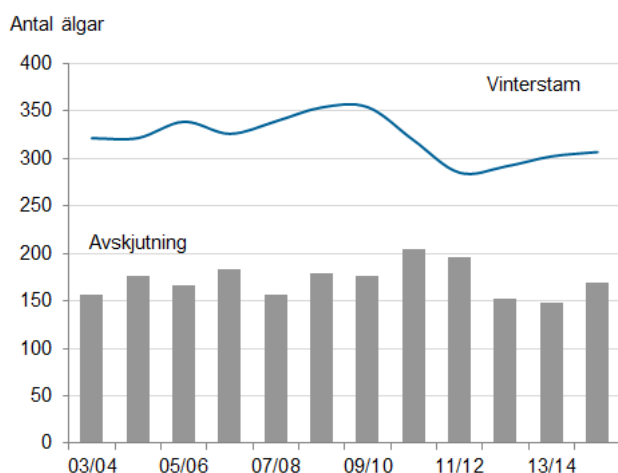
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

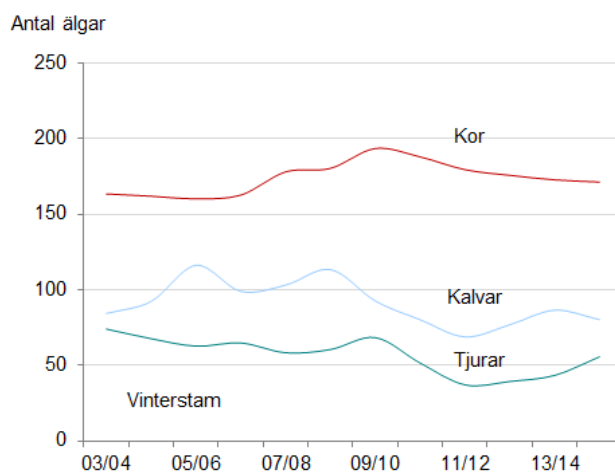
Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 12. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

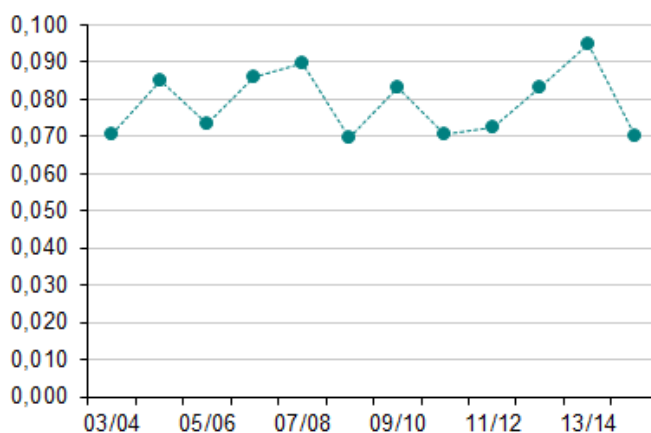

Figur 13. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentarer

- En mycket produktiv stam med länets högst uppmätta täthet och kalv per ko före jakt (i genomsnitt 0,84). Tillsammans ger detta förutsättningar till ett högt jaktuttag.
- Senare års minskade avskjutning har inneburit att en nedåtgående trend av stammens storlek vänts.
- Nysätra är ett litet område och trots att antalet mantimmar varje år klart överstigit 5000 timmar varierar obs per mantimme mer än vad stammen troligen gjort. Det gör att resultatet blir osäkert och påverkas starkt av hur senaste årets värde ligger.

Obs per mantimme

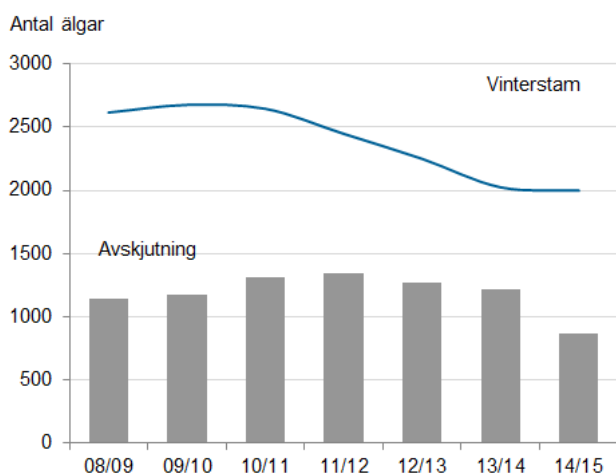

Figur 14. Observationer per mantimme enligt Älgobs.

SKELLEFTEÅ JVK

Tabell 8. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2014/2015 samt prognos av storleken inför jakten 2015.

	Före jakt 2014	Efter jakt 2014/2015	Före jakt 2015
Älgar	2862	1997	2809
Älgar per 1000 ha	10,6	7,4	10,4
Areal (ha)	269 937	269 937	269 937
Tjurar	747	497	726
Kor	1264	1048	1258
Kalvar	852	453	825
Kalv per ko	0,67	0,43	0,66
Könskvot	37%	32%	37%

Figur 15. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Kommentar

- Antalet mantimmar har de sista fem åren varit högre än tidigare. Betydelsen av detta är oklart men en modellberäkning för en kortare tidsserie är motiverad.
- Stammen ser ut att plana ut men eftersom det föreligger en del frågetecken kring indata innebär det att beräkningen av stammens nuvarande numerär är något osäker.

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

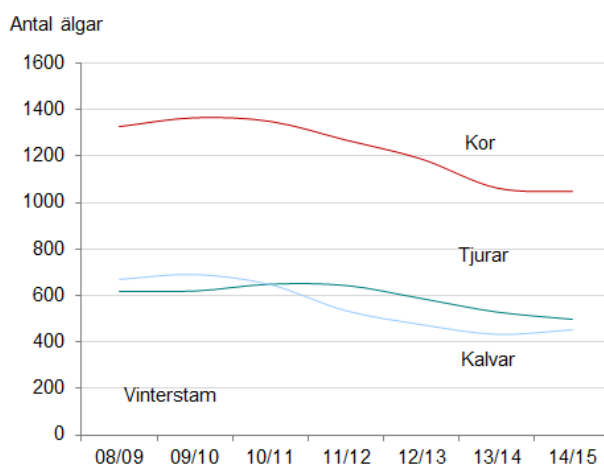
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 16. Antal älgdjur (grön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.